

Nieuws uit 1018 - Buurtorganisatie 1018

February 2024

In deze February 2024 editie:

- [In memoriam Bruno van Moerkerken](#)
- [Een goed begin met de Nieuwjaarsreceptie](#)
- [Bewoners namen afscheid van hun kastanjeboom](#)
- [Artis kan schade voor fouten bij renovatie Groote Museum niet verhalen](#)
- [Herinrichting Sarphatistraat tussen Alexanderplein en Hoogte Kadijk](#)
- [Veel werk aan de winkel langs de Dijkgracht Oost. Informatieavond 18 januari.](#)

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst

De komende jaren wordt het Marineterrein heringericht als laatste deel van de Oostelijke Eilanden. Hoe zal dat gaan worden?

Kattenburg en Wittenburg waren zo'n zestig jaar geleden als eerste aan de beurt. De foto's van Cor Jaring, tot 17 mei in het Scheepvaartmuseum, laten zien hoe het er daar destijds, voor die sanering, heeft uitgezien. In de audiotour vertelt Jaring in onvervalst Amsterdams

over zijn jeugd: "Ik kom uit een familie van rasechte eilanders. Iedereen werkte in de haven. Ik groeide op voor galg en rad, zei m'n opoe altijd. Ik moest maar een baan gaan zoeken." En zo ging Cor op zijn veertiende werken in de haven, en zijn oude camera ging als getuige met hem mee.

De foto's laten een arme, dichtbevolkte buurt zien. De havenarbeiders werken er met zwarte gezichten aan scheepsrompen. Tussen de onbewoonbaar verklaarde huizen spelen kinderen met zelfgemaakte geweertjes. Op één foto staat op een minuscuul aanrechtje een petroleumstel. "We wasten ons in een teiltje met water. Ik zorgde dat ik de eerste was in die teil. De laatste zat in de prut."

En: "Iedere tijd heb z'n eigen plezierige, rotte dingen, besognes. Iedere jeugd heb z'n eigen tijd."

Kattenburg en Wittenburg zijn herbouwd en bedoeld voor gezinnen. Vorig jaar woonden er ongeveer 600 jongeren onder de 18 jaar. De sociale cohesie van weleer is teruggekeerd. Voor de nieuwe wijk Oostenburg Noord was 'verdichting' het sleutelwoord, en dus kwamen er veel klein bemeten studio's. Er wonen nagenoeg geen kinderen.

Welke keuzes gaan straks gemaakt worden voor het Marineterrein? Ligt hier ook een toekomst voor kinderen? Komt er een jeugd die later zal terugkijken op "z'n eigen tijd" daar? Ik hoop het van harte.

Sasja Scherjon

Aankomend bestuurslid BO1018

IN MEMORIAM BRUNO VAN MOERKERKEN

01 February - Categorieën: In Memoriam

Op vrijdag 19 januari is op 62-jarige leeftijd redacteur Bruno van Moerkerken van 1018-magazine overleden. Hij was al langere tijd ziek.

Als hartstochtelijk fotograaf meldde Bruno zich in het jaar 2000 bij buurtkrant De Eilander. Voor dit blad voor de Oostelijke Eilanden en de Czaar Peterbuurt maakte hij vele jaren de cover en andere foto's. Toen de Eilander in 2014 met de Plantage-Weesperbuurtkrant fuseerde tot het 1018-magazine werd Bruno een van de gezichtsbepalende fotografen van dit nieuwe blad. Tevens werd hij bestuurslid van de stichting die 1018-magazine uitgeeft.

Beeld: Maria Heijdendael

Intussen was hij als medewerker van De Eilander onder het pseudoniem Ballabona Cucharon begonnen met een eigen rubriek, die hij in 1018-magazine voorzette. Daarin liet de liefhebber van al wat Spaans en Braziliaans is zijn soms bijtende kritiek op het beleid van het Amsterdamse (groenlinkse)

stadsbestuur samengaan met uitgebreide beschrijvingen van schalen vol inktvisringetjes en andere mediterrane lekkernijen.

Het bestuur van de stad had Bruno van dichtbij leren kennen, toen hij in de jaren negentig na zijn studie geologie in dienst trad bij de gemeente. Als ambtenaar onder toenmalig wethouder Guusje ter Horst schreef hij daar voor veel buurten van het Centrum onder meer mee aan de zogeheten Integrale Buurtkwaliteitsplannen Openbare Ruimte.

In 2006 werd hij namens D66 lid van de stadsdeelraad Centrum. In die hoedanigheid slaagde hij erin om een fietsroute langs de achterkant van wetenschapsmuseum Nemo tot stad te brengen, die in 2016 naar hem werd genoemd. Voor zijn verdiensten voor de stad kreeg Bruno van Moerkerken in 2021 een koninklijke onderscheiding.

EEN GOED BEGIN MET DE NIEUWJAARSRECEPTIE

31 January - Categorieën: Sociaal

Voor de tweede keer werd het nieuwe jaar in de 1018-buurt ingeluid bij Kanteen25 op het Marineterrein. Het was een geanimeerde bijeenkomst met ruim tweehonderd mensen, onder wie leden van de stadsdeelcommissie en van het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel, en vertegenwoordigers van allerlei betrokken de organisaties. Veel van de aanwezigen zijn, de meesten als vrijwilliger, op de een of andere manier actief in de buurt.

Beeld: BO1018

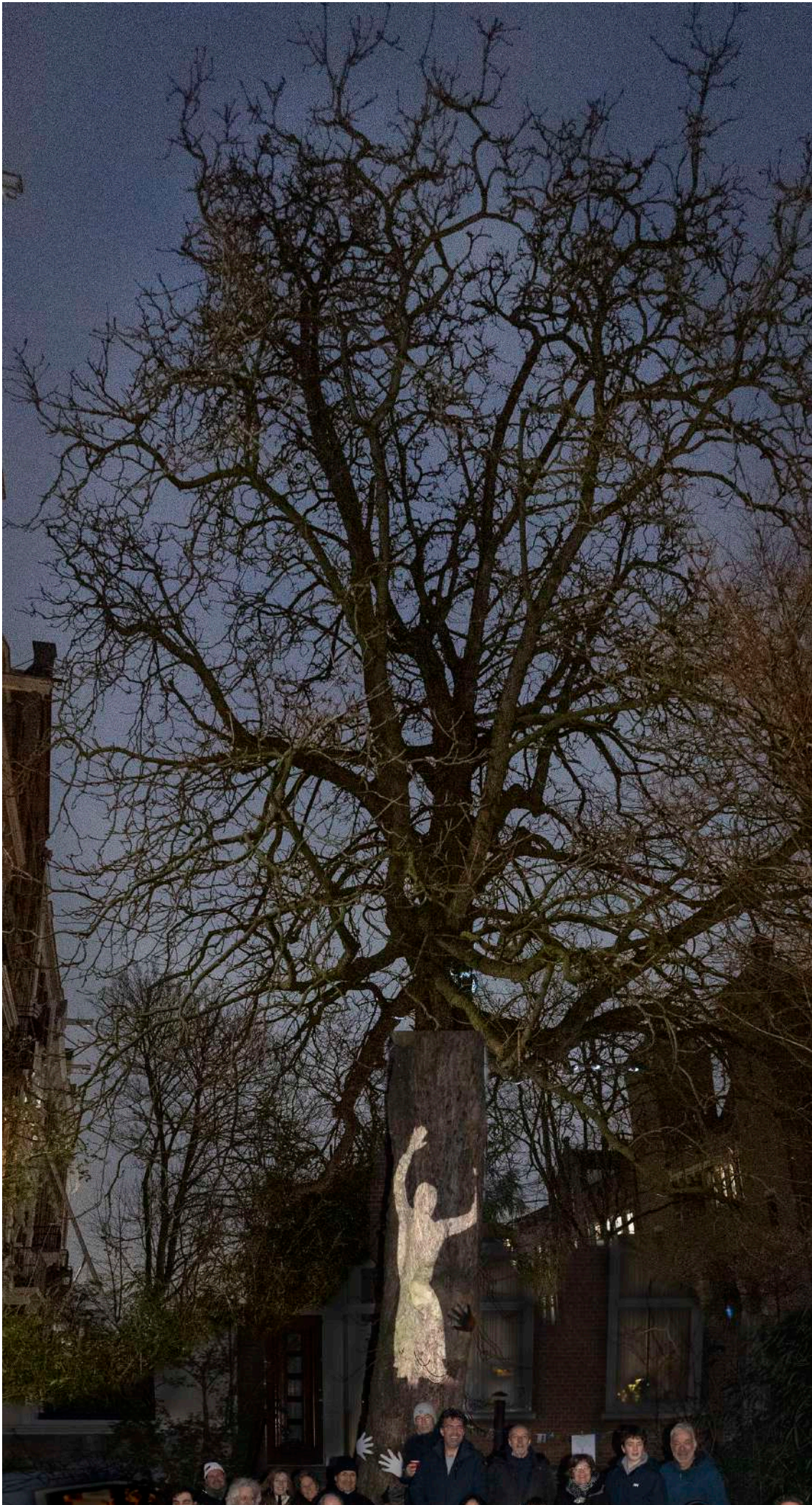
Petra Catz, voorzitter van Buurtorganisatie BO1018 ging in haar toespraak in op de verhouding tussen bewoners en het bestuur van de stad, en wees op het belang van onderling vertrouwen. Zij zei te hopen dat de gemeente zich nog meer wil realiseren dat kritische bewoners met hun tegenspraak en discussie, juist bijdragen aan een open en democratische samenleving. Als het bestuur beter wil luisteren naar wat bewoners raakt en ervoor zorgt dat het belang van bewoners vanzelfsprekender wordt betrokken bij het maken van plannen, zal dat de kwaliteit van de besluitvorming en ook de kwaliteit van het bestuur ten goede komen.

Er was niet alleen te drinken maar er waren ook allerlei, door vrijwilligers gemaakte, lekkere hapjes die werden rondgebracht door jongeren van de Oostelijke eilanden. De muziek werd verzorgd door singer-songwriter Sophie Rühl en het duo Bill Monsour en Hans de Ruiter. Het was een mooie start van 2024!

BEWONERS NAMEN AFSCHEID VAN HUN KASTANJEBOOM

23 January - Categorieën: Plantagebuurt, Groen

Zij waren zondag in groten getale op komen dagen, de bewoners van de Henri Polaklaan, om afscheid te nemen van de 'Grande Dame' van hun straat, een meer dan honderd jaar oude wilde kastanje. De boom is ziek en wordt donderdag 25 januari om veiligheidsredenen gekapt. Maar voor het zover is wilden de omwonenden hun boom nog een laatste maal figuurlijk in het zonnetje zetten met een feestelijke bijeenkomst waarin onder het genot van een drankje herinneringen werden opgehaald.

Beeld: Reinier Gerritsen

Die herinneringen betroffen vooral het laatste oorlogsjaar, toen steeds meer bomen in de toen nog Plantage Franschelaan geheten laan, werden gekapt door Amsterdammers die brandhout nodig hadden. Zij lieten hun oog uiteraard ook vallen op de forse kastanje, maar een bewoonster van een van de bovenverdiepingen van nummer 17 wist te voorkomen dat zij hun plannen konden uitvoeren. Die bewoonster was Rika Hopper, actrice en danseres en eigenaar van het Rika Hoppertheater in de Plantage Middenlaan (het huidige Desmet). Elke keer als er mensen met een bijl of zaag in de buurt kwamen, danste zij om de boom heen en zong 'Deze boom gaat niet om'.

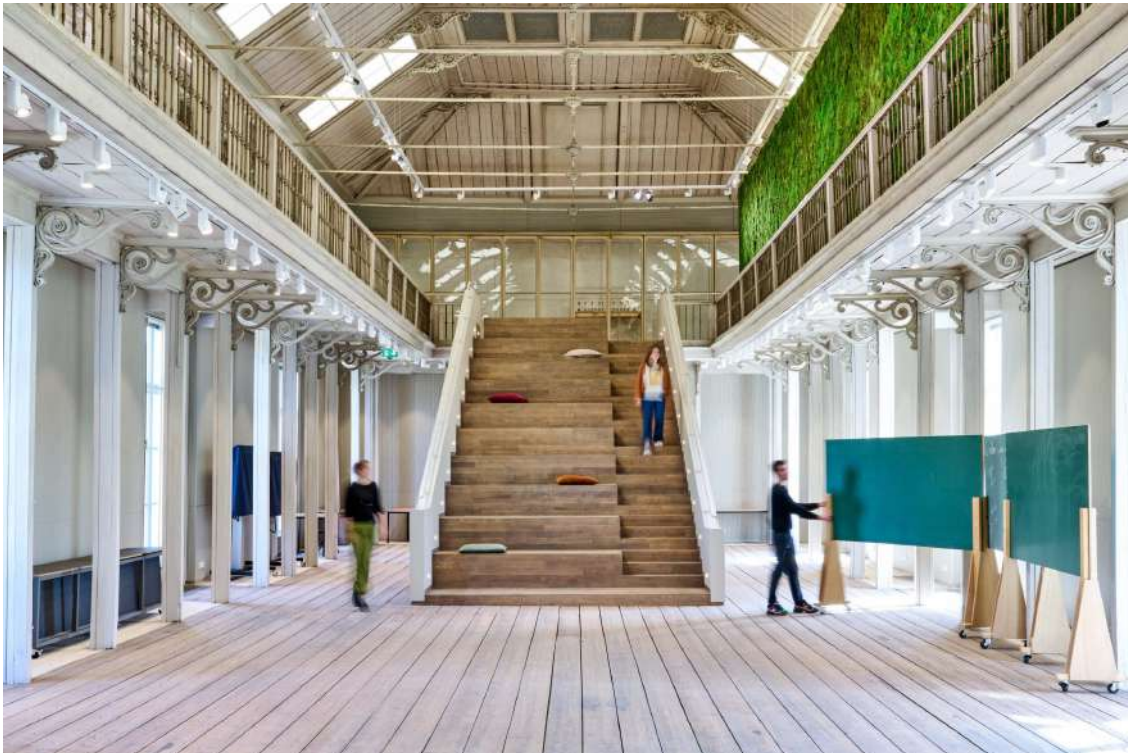
Het Tilburgse collectief De Beeldjutters raakte door dit verhaal zo geïnspireerd dat zij in 2010 voor het Amsterdam Lightfestival van de dansende Rika Hopper een lichtprojectie op de boom maakten. Voor dit bijzondere afscheid kwamen zij opnieuw, nu voor één avond, naar Amsterdam. In de tuin van nummer 17 stonden vuurkorven, er was taart en wijn, en de kinderen uit de straat maakten tekeningen van de boom. Met een groepsfoto aan de voet van de monumentale kastanje en een korte toespraak door de bewoonster van nummer 17 namen de bewoners tenslotte afscheid van hun geliefde boom.

ARTIS KAN SCHADE VOOR FOUTEN BIJ RENOVATIE GROOTE MUSEUM NIET VERHALEN

20 January - Categorieën: Artis

Tijdens werkzaamheden aan het Groote Museum van Artis zijn delen van het zeldzame negentiende-eeuwse interieur gesloopt. Artis stelde het bouwbedrijf dat de dierentuin inhuurde voor de renovatie van het museum verantwoordelijk voor het verwijderen van historisch stucwerk. De rechter heeft nu echter bepaald dat Artis zelf voor de kosten moet opdraaien.

Bron: Oost-online

Beeld: Artis, Maarten van der Wal

Artis begon in 2003 met de plannen voor een algehele renovatie en restauratie van de monumentale gebouwen op het terrein. In het kader van de restauratie van Het Groote Museum werd de pleisterlaag - met daaronder oude, geschilderde afwerkingslagen met marmerimitatie - tot aan het metselwerk afgebikt en werden de stucplafonds gesloopt. Een medewerker van Monumentenzorg zag dat en besloot het werk stil te leggen, omdat het om een zware overtreding ging. In de omgevingsvergunning waren namelijk voorwaarden opgenomen voor het behoud van de monumentale en cultuurhistorische elementen in het gebouw. De projectleider had de vergunning echter verkeerd gelezen en heeft zonder overleg het stucwerk eraf gehaald.

Na de Omgevingsdienst stelde ook de afdeling Monumenten en Archeologie van de gemeente vast dat het stucwerk ten onrechte was verwijderd. Ook bleek

dat plafonds zijn verwijderd om op die manier een staalconstructie in een verdiepingsvloer aan te kunnen brengen. Artis stelde aanvankelijk dat noch de aannemer, noch de projectleider iets te verwijten viel: het monumentale stucwerk zou niet zijn genoemd in de voorwaarden van de omgevingsvergunning. De dierentuin was 'er te goeder trouw vanuit gegaan dat het verwijderen van het stucwerk in overeenstemming was met de omgevingsvergunning', staat in het vonnis. De projectleider en de aannemer viel volgens Artis dan ook niets te verwijten.

Twee jaar later verweet Artis de projectleider echter opeens dat hij zonder toestemming van Monumenten en Archeologie het stucwerk had verwijderd en eiste een forse schadevergoeding. Volgens de rechter komt Artis daarmee bijna twee jaar te laat. Artis had 'binnen redelijke termijn' moeten melden dat de projectleider deze toestemming had moeten regelen. De fouten die bij de renovatie van het museum zijn gemaakt mag Artis nu niet alsnog in de schoenen van de aannemer en het projectbedrijf schuiven. De schadevergoeding hoeft daarom niet aan Artis te worden uitgekeerd.

HERINRICHTING SARPHATISTRAAT TUSSEN ALEXANDERPLEIN EN HOOGTE KADIJK

17 January - Categorieën: Sarphatistraat

De Sarphatistraat Noord tussen Alexanderplein en Hoogte Kadijk wordt heringericht. Als onderdeel van de Binnenring wordt de bestaande fietsstraat doorgetrokken over de kruising Alexanderplein tot aan de Hoogte Kadijk. Reden voor de Binnenring is de toenemende drukte op de weg en het voornemen om de stad autoluw te maken. Fietsgebruik en OV worden daardoor steeds belangrijker. Dat vraagt om een andere indeling van de beschikbare ruimte op straat. Tegelijkertijd zal er noodzakelijk onderhoud gepleegd worden aan de trambaan op het Alexanderplein en de Jules Schelvisbrug en een deel van de Sarphatistraat.

Beeld: Gemeente Amsterdam

In november 2022 had de gemeente de nota van uitgangspunten voor dit traject vastgesteld. Daarin onder meer het plan om het fietspad vanaf de Hoogte Kadijk richting de stad te verbreden en het voetpad te verplaatsen naar de bestaande groenstrook. Ook het voetpad langs de bebouwde kant van de Sarphatistraat wordt verbreed. De groene trambaan blijft behouden.

De tramhaltes moeten toegankelijker worden, en dus worden de haltes van lijn 14 en lijn 19 verplaatst naar de Mauritskade voor het Tropeninstituut. De haltes zijn daar langer zodat er twee trams achter elkaar kunnen stoppen, en overstappen wordt makkelijker. De haltes van lijn 7 komen voor de Muiderpoort. Door deze verschuivingen zal het kruispunt Alexanderplein overzichtelijker worden, aldus de gemeente.

Op basis van inbreng vanuit de buurt werden de uitgangspunten aangevuld. Zo wordt het stukje Sarphatistraat naast het benzinstation ingericht als fietsstraat en wordt de inrit van het benzinstation aangepast. De tramhalte ter hoogte van de Hoogte Kadijk moet toegankelijker worden en er worden aanpassingen gedaan aan het groen. Hier en daar komt er groen bij, bijvoorbeeld ter hoogte van de Hoogte Kadijk maar elders zullen bomen verdwijnen om plaats te maken voor water.

De gemeente werkt nu aan het definitieve ontwerp. De Stadsdeelcommissie zal nog een advies kunnen geven over het ontwerp – iedereen die wil kan daar komen inspreken – waarna het Dagelijks Bestuur (DB) van stadsdeel centrum het plan zal vaststellen. De uitvoering staat gepland 2025 -2026.

Meer informatie over de plannen en de planning is te vinden op <https://www.amsterdam.nl/projecten/sarphatistraat-noord-alexanderplein/>. Of neem contact op met omgevingsmanager Marije Mook, binnenring@amsterdam.nl

VEEL WERK AAN DE WINKEL LANGS DE DIJKGRACHT OOST. INFORMATIEAVOND 18 JANUARI.

16 January - Categorieën: Dijkgracht-Oost

Zowel ProRail als de gemeente gaan op zeer korte termijn flink aan het werk rond de Dijkgracht Oost. Drie verschillende projecten vallen in de tijd samen en zullen voor veel geluidsoverlast zorgen voor omwonenden. De gemeente gaat starten met de aanleg van de plas-dras zone. ProRail heeft [een brief](#) opgesteld met alle informatie, die 12 januari bij omwonenden is verspreid. Op 18 januari is een inloop-informatiebijeenkomst, tussen 19.00 en 21.00 in het Intel hotel.

Beeld: BO1018

ProRail: Zandtransporten 22 januari– 11 maart (7 weken) , werkdagen tussen 6.00 – 19.00 uur. Beunbakken met zand worden met duwbakken via Oosterdok en Dijkgracht West naar het eind van de Dijkgracht Oost naast het Intelhotel gebracht. Het zand wordt ter plekke met een kraan overgeslagen op trucks. Het varen én het lossen zal overlast betekenen.

ProRail: Herstel bielzen 14-17 februari, 4 dagen 24 uur per dag. De bielzen onder het spoor achter het hoge Double Tree/Hilton hotel, net ten oosten van het Centraal Station, blijken te zijn verrot. Dat komt omdat de sporen daar sinds de bouw van het hotel in de schaduw liggen. Het is een calamiteiten project - ProRail moet de bielzen met spoed vervangen. De sporen inclusief kruisingen

en wissels worden los gehaald en verplaatst naar de Dijksgracht Oost. Daar worden ze op het bestaande spoor gelegd en zullen de bielzen één voor één worden vervangen. Zo kan ervoor gezorgd worden dat de structuur van de rails intact blijft. Met name het monteren van de bielzen aan het spoor zal geluidsoverlast veroorzaken omdat er met pneumatische schroevendraaiers zal worden gewerkt.

Gemeente: Aanleg damwand en plas dras zone – damwand vanaf 8 februari 4 weken, daarna tot en met de zomer andere werkzaamheden. Werkdagen tussen 8-17 uur.

De gemeente gaat op 8 februari beginnen met de allereerste fase voor de aanleg van het geplande fietspad. Dit gebeurt ondanks het feit dat het extra traject nog loopt, waarin bewoners en ambtenaren gezamenlijk een document samen stellen waarin alle feitelijke informatie komt te staan die relevant is voor de brede belangenafweging over het hele project Dijksgracht Oost.

De gemeente begint nu met het plaatsen van de damwand over de hele lengte tussen Mariniersbrug en Intel hotel. Daar achter zal de plas-dras zone worden aangelegd. De gemeente is van plan de damwand op traditionele manier in te trillen, en dat zal voor omwonenden veel geluidsoverlast betekenen. Er bestaan ook veel stillere methodes maar de gemeente heeft daar in verband met de kosten en de snelheid van werken niet voor gekozen.

Er is op zich geen werkelijke urgentie om nu met de aanleg van de damwand te beginnen. Toch wil de gemeente niet wachten omdat men hoopt dat de begroeiing in de plas-dras zone na één groeiseizoen al ver genoeg zal zijn om te kunnen dienen als compensatie (foerageergebied van de beschermde dwergvleermuis) voor de te kappen begroeiing op het spoortalud.

Omwonenden zijn er niet gelukkig mee dat de gemeente nu gaat starten met deze werkzaamheden. Zij vrezen dat hierdoor grote en oneigenlijke druk zal komen te liggen op dit aspect van de beloofde brede belangenafweging. Er zal met deze werkzaamheden nu ruim 4 miljoen euro worden geïnvesteerd. Zij vragen zich af of de politiek dit project straks nog wel inhoudelijk willen of kunnen betrekken bij die belangenafweging. Dan komt feitelijk de concrete vraag aan de orde of deze investering wel noodzakelijk of zelfs wenselijk is. Er bestaan namelijk nogal wat alternatieven en andere opties die volgens de bewoners veel voordelen hebben ten opzichte van wat de gemeente nu van plan is, waarbij ook de investering van deze ruim 4 miljoen euro niet nodig is. Bijvoorbeeld het alternatieve ontwerp voor het fietspad, zoals dat eind vorig jaar door de bewoners werd gepresenteerd. Zie ook de eerdere berichten hierover op deze website.

Geluidstapeling. Omwonenden worden dus met alle overlast tegelijk geconfronteerd. De vraag is wie er nadenkt over de optelsom van de te verwachten geluidshinder voor de omwonenden.

Agenda

Voor de actuele agenda zie de [website van buurtorganisatie.nl](https://www.buurtorganisatie.nl)

Copyright © 2024 Buurtorganisatie 1018, All rights reserved.

Wilt u deze nieuwsbrief niet meer ontvangen? U kunt zich hier [afmelden](#).

